

ČESKÝ SPOLEK PRO PÉČI O ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Český národní výbor pro omezování následků katastrof

a

ÚŘAD MĚSTSKÉ ČÁSTI PRAHA 9

Vás zvou na odborný seminář spojený s diskusí

ZDRAVOTNÍ DOPADY KRIZOVÝCH SITUACÍ NA OBYVATELSTVO A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ V ČESKÉ REPUBLICE

**čtvrtek, 15. května 2014
zasedací síň radnice Prahy 9
Praha Vysočany, Sokolovská 324/14**

**Mediální partner:
www.enviweb.cz**

Cyklus seminářů PREVENCE KATASTROF - OCHRANA OBYVATEL A ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ 2014

1. cirkulář

CYKLUS SEMINÁŘŮ 2014 – 2015, ZAMĚŘENÍ A CÍL:

V posledních letech se ve světě i v ČR zvyšuje počet katastrof i jejich negativních dopadů. Nejčastější jsou přírodní katastrofy a z nich zejména povodně. Nelze opomenout katastrofy způsobené činností člověka či kombinace obou druhů. V ČR patří k nebezpečným jevům i časté smogové situace, které ohrožují především zdraví občanů. V posledních letech se stále více projevuje i sucho. Ztráty na životech i majetku občanů, negativní dopady na zdraví i poškození životního prostředí při katastrofách mohou být vysoké.

Včasná identifikace nebezpečí a vyhodnocení rizik, zvýšení připravenosti a schopnosti rychle reagovat na možné katastrofy, to jsou zásadní kroky pro snižování dopadů budoucích katastrof na minimum. Pomocí systému preventivních (někdy i dlouhodobějších) opatření, využívání a zlepšování monitorovacích a výstražných systémů na národní, krajské i lokální úrovni a v neposlední řadě integrovaným a důsledným přístupem z pohledu prevence katastrof k územnímu plánování a nakládání s krajinou obecně se lze vyhnout nadměrnému poškozování životního prostředí a jeho negativním důsledkům. Důležitým prvkem prevence je i vzdělávání a školení občanů, místních samospráv, státní administrativy i podnikové sféry v této oblasti a toto je i cílem připraveného cyklu seminářů.

KOMU JE CYKLUS URČEN:

Cyklus chce přispět ke zvýšení informovanosti i uvést zkušenosti a příklady dobré praxe z veřejné správy na celorepublikové i lokální úrovni. Je určen především pro pracovníky veřejné správy zejména z oblasti krizového řízení a ochrany životního prostředí, pro orgány ochrany zdraví obyvatelstva, místních samospráv, podnikové sféry, investorských a stavebních organizací, finančnictví a pojišťovnictví, vysokých škol a další zájemce z řad odborné i laické veřejnosti.

První seminář v řadě, věnovaný zkušenostem z povodní posledních dvaceti let, konaný 23. února 2014, byl hojně navštíven, což svědčí o velkém zájmu o tuto problematiku i zájmu o dopady katastrof obecně. **Druhý seminář** (15. 5. 2014) je věnován zdravotním dopadům nejčastěji se vyskytujících pohrom a katastrof v České republice. Seznámíme vás se současným stavem poznání zdravotních důsledků chemických polutantů v ovzduší i možnostmi snížení těchto dopadů na zdraví občanů. Znečištění ovzduší je u nás dlouhodobým problémem ať již v Moravskoslezském kraji či jinde, a proto je třeba vyvinout úsilí ke snížení intenzity tohoto jevu a jeho negativních dopadů na zdraví a ekosystémy. Velmi důležitá je i připravenost zdravotnictví na negativní dopady krizových situací i na jejich psychologické a sociální aspekty. Zdravotníci by měli umět zvládat krizové situace různého typu. Pozornost je třeba věnovat i zdravotním a hygienickým problémům souvisejícím s kontaminací vody při povodních a jiných druzích katastrof. Dotkneme se i legislativního rámce v případech náhlé kontaminace vody.

Z našich seminářů a diskusí často vyplývají praktická doporučení pracovníkům veřejné správy. Uvádějí nejen příklady dobré praxe, ale i negativní zkušenosti na lokální i regionální úrovni. Seminář poskytne dostatek prostoru pro diskusi a výměnu informací mezi účastníky, co udělat příště lépe a jak, abychom tyto praktické zkušenosti mohli a uměli využít pro snížení zdravotních dopadů budoucích krizových situací.

TÉMATATA SEMINÁŘŮ 2014:

- Zkušenosti z povodní posledních dvaceti let a jejich využití v připravenosti a prevenci (proběhlo)
- **Zdravotní dopady krizových situací** (*smogové situace, povodně, zdravotní rizika*)
- **Sucho, jeho příčiny a možné dopady** (*sucho a jak mu čelit, klimatická změna – fakta a mýty*)
- **Prevence ve vzdělávání a školství** (*cvičení, školení, reakce na krizové situace*)

ZDRAVOTNÍ DOPADY KRIZOVÝCH SITUACÍ V ČR

8,30 PREZENCE ÚČASTNÍKŮ
9,00 ZAHÁJENÍ

Ing. JAN JAROLÍM, starosta MČ Praha 9 a předseda ČSPŽP
Ing. IVAN OBRUSNÍK, DrSc., předseda ČNV ONK

Mgr. LUDĚK PAŠEK, Ing. PETR VUČKA
EKOSYSTEM, spol. s r.o.

Hodnocení zdravotních rizik z pohledu chemických polutantů z dopravy

Jedním z hlavních fenoménů posledních dvaceti let ovlivňujících zdravotní stav obyvatelstva je vysoká dopravní koncentrace ve velkých městských aglomeracích. Vysoké koncentrace chemických polutantů emitovaných do ovzduší, nanočástic, přízemního ozónu a dalších látek se přímo podílejí na zdravotním stavu populace a ekosystému. Aplikace moderních metod řízení dopravy, realizace adekvátních přístupů při zpracování územních plánů rozvoje města a dopravní infrastruktury jsou důležité nástroje pro snížení dopadu imisí na zdraví populace.

Prof. MUDr. VÁCLAV ŠPIČÁK, CSc.

Česká iniciativa pro astma o.p.s., Centrum alergologie a klinické imunologie Immuno-flow s.r.o., Praha

Nová hypotéza alergie

Světová alergologická organizace (WAO) vyhlásila v lednu 2013 novou hypotézu alergie. Počet lidí s projevy alergie dosahuje 31 %. Alergie se projevuje jednak náhlými až život ohrožujícími stavy (anafylaxe), jednak se opakovanými příznaky řadí k neinfekčním chronickým onemocněním („velká čtyřka“ – srdečně-cévní nemoci, diabetes, obezita, nádory, respirační nemoci a alergie). Nová hypotéza je „hypotézou biologické různorodosti“, v níž je vznik alergie založen na interakci genů a faktorů prostředí. Genofond jednotlivce se střetává s genofondem prostředí. Faktory prostředí mění aktivitu genů člověka k aktivitě a k projevům alergických příznaků.

Ing. VLADIMÍR BÍZEK, CSc.

Centrum pro otázky životního prostředí, Univerzita Karlova, Praha

Hodnocení zdravotních rizik ze znečištěného ovzduší pomocí modelu GAINS

Model GAINS je pokročilý komplexní model popisující celý standardní cyklus DPSIR (hnací síly, tlaky, stav, dopady, odezva), konkrétně aktivitní data (energetika, průmysl, doprava, zemědělství), s nimi související emise znečišťujících látek a skleníkových plynů do ovzduší, imise, dopady imisí na zdravotní stav populace a na ekosystémy a konečně efekt různých scénářů ochrany ovzduší a s nimi související náklady. Na základě výsledků modelu je připravována jak legislativa EU, tak i protokoly k Úmluvě o přeshraničním znečišťování ovzduší. V přednášce budou prezentovány výsledky nejnovějších scénářů modelu pro Českou republiku.

PŘESTÁVKA na KÁVU (15min)

Cyklus seminářů **PREVENCE KATASTROF -**
OCHRANA OBYVATEL A ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ 2014
1. cirkulář

MUDr. RADIM ŠRÁM, DrSc.

Laboratoř genetické toxikologie, Ústav experimentální medicíny AV ČR, Praha

Vliv znečištěného ovzduší na zdravotní stav populace

Program Teplice v devadesátých letech prokázal, že zlepšení kvality ovzduší v pánevních okresech Severních Čech významně přispělo ke snížení zejména kardiovaskulární úmrtnosti. Nyní je nejznečištěnější oblastí v ČR Moravskoslezský kraj, koncentrace benzo[a]pyrenu (B[a]P) jsou nejvyšší v EU. Tato zátěž negativně ovlivňuje těhotenství, nemocnost dětí zejména v předškolním věku, zvyšuje kardiovaskulární nemocnost a ovlivňuje i genetické informace. Znečištění ovzduší nepříznivě ovlivní zdravotní stav exponované populace i v příštích desetiletích a neřešení tohoto problému povede ke zvýšeným ekonomickým ztrátám z důvodu zvýšené nemocnosti.

MUDr. JOSEF ŠTOREK, Ph.D.

Katedra urgentní medicíny a medicíny katastrof, IPVZ Praha

Připravenost zdravotnictví čelit následkům krizových situací (medicína katastrof)

Rozšiřující se spektrum soudobých bezpečnostních hrozeb a jejich negativní dopad na společnost generuje potřebu trvalé pozornosti celé společnosti; z hlediska ochrany života a zdraví pak kultivaci schopnosti zdravotnictví zvládat následky současných hrozeb na zdravotní stav populace, ale také na funkčnost a chod zdravotnictví jako poskytovatele a dodavatele adekvátních zdravotních služeb.

Ing. VÁCLAV FÍŠER

Oddělení krizové připravenosti, Zdravotnická záchranná služba Jihomoravského kraje, Kamenice

Připravenost zdravotnictví na krizi – krizová připravenost zdravotnictví

Odstraňování následků (a prevence) katastrof je součástí zajišťování bezpečnosti sociálního systému státu a naplňování jeho bezpečnostní politiky. Podle této politiky je třeba chránit zdraví obyvatelstva a v současnosti také životní prostředí. Příspěvek ukáže na pozadí krizové připravenosti zdravotnictví výrazný environmentálně-sociální rozměr podstaty tohoto sektoru bezpečnostní politiky a na nebezpečnost upřednostňování přístupu technologického před přístupem sociálním. Nelze tedy (dlouhodobě) zaměňovat veřejné zájmy za veřejné potřeby a příčiny s následky, pokud chceme mít vůbec co chránit. Tedy především člověka, jeho život a zdraví.

13,00 – 13,45 PŘESTÁVKA na OBČERSTVENÍ

13,45 – 15.30h ODPOLEDNÍ BLOK

Cyklus seminářů **PREVENCE KATASTROF -**
OCHRANA OBYVATEL A ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ 2014
1. cirkulář

PhDr. VIVIENNE SOYKOVÁ

Ústav humanitních studií v lékařství, 1. LF UK v Praze

Podpora zdraví v době katastrof

Psychologické aspekty krizové intervence - neklinického typu - jsou založeny nejen na dobré informační (vzdělávací) orientaci v oblasti pomáhání, ale předpokládají výcvik jak pro odborníky, tak i pro ty dobrovolníky, kteří poskytují "první pomoc" v místech katastrof.

MUDr. FRANTIŠEK KOŽÍŠEK, CSc.

Státní zdravotní ústav, Praha

Hygienická problematika pitné vody v době povodní a po nich

Vysoké srážky, o povodních nemluvě, jsou prokazatelným rizikovým faktorem pro kontaminaci pitné vody. Dopadům těchto přírodních pohrom nelze někdy dost dobře zabránit, nicméně na většinu případů se lze preventivně připravit a negativní následky buď zcela eliminovat, nebo je omezit na přijatelnou míru. Příspěvek se zmiňuje i legislativní rámec pro případy náhlé kontaminace vody, pojednává o možných zdravotních rizicích a odborných nástrojích, jaké hygienická služba nabízí pro tyto situace.

Ing. TOMÁŠ ZUNT

Vodohospodářské služby, spol. s r.o., Davle

Praktické zkušenosti provozovatele vodovodního řadu za povodní 2002, 2013

Ohrožené vodní zdroje (prameniště u řeky, odběry povrchové vody, studny).

Preventivní opatření: co dělat, aby nevyhnutelná povodeň napáchala co nejmenší škody.

Co dělat během povodně, opatření po povodni, zprovoznění zdroje vody. Kontrola kvality vody v dotčených obcích.

DISKUSE ÚČASTNÍKŮ SEMINÁŘE, ZÁVĚRY

Přednášející i účastníci semináře budou mít možnost v diskusi poukázat na dobré i špatné zkušenosti, které přinesly povodně, smogové situace a další pohromy v nedávné minulosti a na význam i možnosti jejich využití pro snižování následků budoucích katastrof. Diskutovat budeme i náměty na další vzdělávání, a témata a zaměření budoucích seminářů.

SEMINÁŘE, PŘEDPOKLÁDANÉ v r. 2015:

- Rizika-možnosti jejich vyhodnocování a mapování, legislativa a zdroje financování v prevenci katastrof
- Technologické a kombinované katastrofy (black-outy, velké chemické havárie atd.)
- Možnosti snižování rizik, zranitelnosti životního prostředí, obnova a zvyšování odolnosti území
- Krizové situace a odpady

Cyklus seminářů **PREVENCE KATASTROF -**
OCHRANA OBYVATEL A ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ 2014
1. cirkulář

ORGANIZAČNÍ POKYNY:

Termín a čas konání: čtvrtek, 15. května 2014 od 9.00 h. do 15.30 h.

Místo konání: Radnice M.Č. Prahy 9, Praha 9 – Vysočany, Sokolovská č. 324 / 14

Dopravní spojení: metro, trasa B, stanice Vysočany, výstup směrem k ul. Sokolovská
tram.: linka č. 3, 8 stanice přestupu na metro – stanice Vysočanská

Vložené:

členové ČSPŽP a ČNV ONK	400,- Kč
nevýdělečně činní (studenti, důchodci aj.)	100,- Kč
veřejná správa:	950,- Kč
ostatní	1 200,- Kč

Poplatek laskavě **uhraďte bankovním převodem** na účet ČSPŽP, Novotného lávka 5, 110 00 Praha 1
Číslo účtu ČSPŽP: 35 – 5604130247 / 0100, VS: 15514

Možnost úhrady v hotovosti v den konání semináře u prezence lze pouze po předběžné dohodě se sekretariátem organizátora. **ČSPŽP není plátcem DPH.**

Přijetí přihlášek nepotvrzujeme; účastníky informujeme pouze v případě organizační změny. V případě neúčasti vložné nevracíme, je však možné vyslat náhradníka. Daňový doklad obdrží účastníci při prezenci, dodrží-li termín uzávěrky přihlášek.

Uzávěrka přihlášek

Přihlášky, prosím, odesílejte poštou klasickou či elektronickou nebo faxem tak, aby byly doručeny na klasickou nebo e-adresu organizačního garanta (cspzp@csvts.cz) nejpozději v pondělí **12. května 2014**. V případě překročení kapacity přednáškového sálu upřednostníme uchazeče, kteří zaslali přihlášku dříve, rozhoduje datum doručení přihlášky organizačnímu garantovi akce.

Celý cyklus seminářů odborně zajišťuje přípravný výbor ve složení:

Ing. Libuše Deylová, RNDr. Vlastimila Mikulová, Ing. Ivan Obrušník, DrSc.,
Ing. Karel Vančura, Ing. Petr Vučka

Odborní garanti semináře ZDRAVOTNÍ DOPADY KRIZOVÝCH SITUACÍ V ČR:

Ing. Petr Vučka, Ing. Ivan Obrušník, DrSc.

Organizačně zajišťuje jednotlivé semináře:

ČESKÝ SPOLEK PRO PÉČI O ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, Novotného lávka 5, 110 00 Praha 1
tel.: 221 082 365; 241 493 381; mobil: 724 911 879; fax: 222 222 155

IČ 266 66 294. e-adresa: cspzp@csvts.cz **Číslo účtu ČSPŽP: 35 – 5604130247 /0100**

Registrace u Městského soudu v Praze pod spisovou značkou **L 14709**, zápisem ze dne 1.1. 2014